گزارش

عدالت حلقه مفقوده دیپلماسی

دبیرکل مجمع جهانی صلح اسلامی در نشست خبری دیپلماسی اسلامی و قدرت نرم در سیره پیامبر(ص) عدالت را حلقه مفقوده دیپلماسی در جهان معاصر دانست.

به گزارش خبرنگار جام‌جم، داود عامری با بیان این‌که سالهاست نظام سلطه در پی القای اسلام‌ستیزی در عرصه بین‌المللی است خاطرنشان کرد: ما در این زمینه دچار آسیب‌هایی شدیم. این در حالی است که مطابق با آموزه‌های دینی، اسلام خواهان صلح دوستی، سلامت و سعادت بشر است و دیپلماسی اسلامی هم همواره این آرمان‌ها را پیگیری می‌کند.

وی خاطرنشان کرد: ما نیازمند یک نگاه تحولی در شرایط حال و آینده براساسا اوضاع جدید و منویات رهبری هستیم و بر همین اساس تصمیم گرفته شد با حضور اندیشمندان مسلمان و غیرمسلمان، کنفرانسی با موضوع دیپلماسی اسلامی در تهران برگزار کنیم.

دبیرکل مجمع جهانی صلح اسلامی با اشاره به این‌که سابقه برگزاری چنین نشستی به سال‌های قبل بر می‌گردد، تصریح کرد: در کنفرانس قبلی و بعد از دریافت آرای اندیشمندان، دبیرخانه‌ای دائمی برای آن در نظرگرفته شد تا هر از چندی یک بار نشستی داشته باشیم و دستاوردهای خود را از این دبیرخانه به متفکران عرضه کنیم و امیدواریم که در صورت سپری کردن دوران پرفشار کرونا بتوانیم مجددا نشستی را با حضور نخبگان و اندیشه‌وران برگزار کنیم و اگر همچنان شرایط کرونا برقرار بود این کنفرانس به صورت مجازی برگزار خواهد شد.

عامری با بیان این‌که روابط با کشورهای مسلمان و همچنین با سایر کشورها نیازمند یک نگاه و تصویر روشن است، تاکید کرد: به نظر می‌رسد بهترین الگو و نقشه‌ای که می‌توانیم در این مسیر دریافت کنیم نگاه به دیپلماسی اسلامی مبتنی بر سیره پیامبر گرامی اسلام است.

ایشان در دوران حیات خود در ارتباطات مختلف اجتماعی و تعامل با ملل دیگر الگو و مدل‌هایی را به اجرا گذاشتند که برای ما درس‌آموز است. از این جهت از کنفرانس گذشته تاکنون تلاش شد در قالب محورهای مشخص مرتبط با موضوع با همکاری اندیشمندان مختلف کارهای مطالعاتی و سمینارهای منطقه‌ای برگزار کنیم.

وی درباره دستاوردهایی که دبیرخانه داشته تصریح کرد: نکته اول این‌که این تعاملات باعث شد جمع زیادی از متفکران مسلمان و غیر مسلمان را با خود همراه کنیم و طبعا با اتکا با این توان ذهنی می‌توانیم کارهای بزرگی را سامان بدهیم. نکته دیگر این‌که در این دبیرخانه با مشارکت ۶۰ نفر از متفکران جهان اسلام، اولین کتاب دیپلماسی اسلامی آماده انتشار است که در حین برگزاری کنفرانس در سال جاری از آن رونمایی خواهد شد.

دبیرکل مجمع جهانی صلح اسلامی درباره اهداف برگزاری کنفرانس دیپلماسی اسلامی و قدرت نرم براساس سیره پیامبر(ص) گفت: بنای ما در این نشست این است که به بعضی از ابعاد شخصیتی و مدیریتی ایشان بپردازیم و نشان دهیم که اسلام توانسته براساس قدرت نرم تاثیرگذاری فراوانی بر محیط پیرامونی و حوزه روابط بین‌الملل بگذارد.

عامری خاطرنشان کرد: یکی از عناصر مهم در ارتباطات بین‌المللی موضوع عدالت است که امروز عدالت عنصر ضعیف شده و مفقوده در حوزه جهان کنونی است و اگر ما عدالت محوری را وارد عرصه دیپلماسی کنیم هم زمینه برای سعادت بشر فراهم می‌شودو هم می‌توانیم به برقراری عدالت و آرامش در جهان کنونی کمک کنیم.

وی همزیستی ادیان و فرق مختلف و همچنین برقراری اصل اخوت اسلامی را به عنوان نمونه‌هایی از الگوی موفق در دوران صدر اسلام ذکر کرد و گفت: ما می‌توانیم با انتقال این پیام‌ها و هنجارهای مطلوب به دنیا، این الگوها را به عرصه دیپلماسی ارائه کنیم.

انهدام ۷۸ باند قاچاق اسلحه و مهمات توسط وزارت اطلاعات

با اقدامات اطلاعاتی و عملیاتی سربازان گمنام امام‌زمان(عج) در وزارت اطلاعات، ۷۸ باند قاچاق اسلحه و مهمات طی شش‌ماه اول سال ۱۴۰۰ شناسایی و منهدم شده‌اند. در این عملیات ۲۱۷۰ قبضه سلاح شامل ۴۷۳ قبضه سلاح جنگی، ۶۸۵ قبضه سلاح شکاری، ۷۸۲ قبضه سلاح کمری و ۲۳۰ قبضه انواع سلاح دیگر کشف و با هماهنگی دستگاه قضایی ۲۰۱ نفر در این خصوص دستگیر و تحویل مرجع قضایی شده‌اند.

درگیری تیم اسکورت نیروی دریایی ارتش با دزدان دریایی در خلیج‌عدن

تیم اسکورت نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران مستقر بر نفتکش ایرانی بامداد دیروز در مسیر عزیمت به خلیج‌عدن، پیش از ورود به تنگه باب‌المندب با دزدان دریایی درگیر شد. ۴ فروند قایق مشکوک حامل ۴ تا ۶ نفر سرنشین مسلح قصد حمله و نزدیکی به نفتکش را داشتند که با اقدام به موقع تیم‌های اسکورت مستقر در منطقه و تبادل آتش اخطار از موقعیت کشتی مذکور متواری شدند.

بررسی کارایی ابزارهای نظارتی مجلس و نقش جدید قوه قضاییه

عبور مجلس از نظارت پایان باز

مریم عاقلی

سیاسی

روز گذشته حسینعلی حاجی‌دلیگانی، عضو هیات‌رئیسه مجلس از همکاری مشترک بین قوه‌قضاییه با مجلس درخصوص ابزارهای نظارتی خبر داد و اعلام کرد بناشده با هدف کارآمدتر و اجرایی‌ترشدن ابزارهای نظارتی مجلس و همکاری قوه‌قضاییه دراین‌خصوص دستورالعملی بین قوه‌مقننه و قوه‌قضاییه تدوین شود. او البته این را هم گفت که کمیسیون قضایی مجلس دستورالعمل مربوط به این موضوع را تا یک ماه آینده تهیه می‌کند تا به امضای روسای قوای‌مقننه و قضاییه برسد. بعد نظارتی مجلس همیشه یکی از چالش‌های اصلی نمایندگان با منتقدان بوده طوری که گزاره مجلس در راس امور است هم به‌واسطه همین انتقادات گاهی مورد تردید منتقدان قرار گرفته است؛ برخی معتقدند نمایندگان از ابزارهای نظارتی خود به‌درستی استفاده نمی‌کنند؛ البته نقد دیگر این است که در صورت نظارت قوی مجلس در قبال عملکرد دستگاه‌های اجرایی این نحوه نظارت از ضمانت اجرایی برخوردار نیست و صرفا به ارائه گزارش به مراجع قضایی محدود می‌شود و بعد دیگر هیچ کارکردی ندارد. اینجاست که پای قوه‌قضاییه باز می‌شود و اهمیت ابزار نظارتی با دستگاه قضایی گره می‌خورد.

> با توجه به قوانین موجود مجلس نهایتا می‌تواند گزارش تخلفات را به قوه قضاییه ارسال کند اما انتظار افکار عمومی این است که قوه قضاییه هم درباره سرنوشت این پرونده‌ها پاسخگو باشد

البته مجلس یک شبه‌قوه‌قضاییه در داخل سازوکار خود تعبیه‌کرده که همان کمیسیون اصل‌نود است؛ یعنی وقتی تخلف در حد اتهام، ترک‌فعل، قصور یا وقوع جرم محرز می‌شود گزارش مربوطه به دستگاه قضایی ارجاع و خارج از نوبت بررسی می‌شود، اما کمیسیون اصل‌نود فقط تا مرحله دریافت شکایات مردم و رسیدگی به آن امکان فعالیت دارند که این موضوع آسیب‌هایی را در بعد نظارت مجلس و بی‌اثرکردن آن ایجاد کرده است؛ بنابراین مجلس یازدهم تصمیم گرفته برای عبور از این حلقه معیوب به سمت تقویت تعامل مجلس و قوه‌قضاییه حرکت کند. اما حالا می‌خواهیم مرور کنیم به‌جز کمیسیون اصل‌نود به‌عنوان یکی از دستگاه‌های نظارتی مجلس دیگر ظرفیت‌های نظارتی مجلس چگونه کار می‌کند و چه مزایا و معایبی در مصداق داشته است؟ تا پیش از این در کنار کمیسیون اصل‌نود، تذکر، سوال، استیضاح، تحقیق و تفحص، نظارت رئیس‌مجلس بر وضع مقررات دولتی، رای‌اعتماد، نظارت کمیسیون‌های تخصصی، دیوان محاسبات و ناظران مجلس در شوراها، مجامع و هیات‌ها ۱۰ ابزار نمایندگان برای نظارت بر حسن اجرای قوانین بوده، هرچند این انگاره و تصویرسازی که مجلسی کارآمدتر است که طرح‌های بیشتری در آن ارائه شود و تذکر، سوال و تحقیق و تفحص بیشتری انجام دهد، نادرست است، دقیقا به دلیل اینکه اگر قرار باشد این سیکل آورده خاصی نداشته باشد عملا کارایی خود را از دست می‌دهد و نمونه واقعی پرونده باز و بی‌اثر طرح سوال از رئیس‌جمهور در سال ۱۳۹۷ است؛ وقتی برای دومین‌بار در تاریخ خانه‌ملت بعد از سوال از احمدی‌نژاد، حسن روحانی شهریور سه‌سال قبل به مجلس رفت علی‌رغم قانع‌نشدن نمایندگان، لاریجانی اجازه ارجاع پرونده روحانی به قوه‌قضاییه را نداد و این پرونده در میانه راه رها شد.

تنزل جلسه سوال از رئیس‌جمهور به ارائه گزارش

روایت دقیق‌تر از آن رویداد شاید کمک بیشتری به درک شفاف از عدم کارایی ابزارهای نظارتی مجلس داشته باشد، در حالی که نمایندگان سوال‌کننده انتظار داشتند طرح سوال آنها با قانع‌نشدن مجلس به قوه قضاییه ارجاع شود اما در مجلس دهم این اتفاق نیفتاد و صرفا طرح سوال به یک جلسه ارائه گزارش تبدیل شد. نکته مهم این بود که طرح سوال از رئیس جمهور از یک تکلیف قانونی برای وکلای ملت برآمده و طبق قانون اساسی اگر کار و وظایف رئیس جمهور یا هریک از وزرا ابهاماتی برای مجلس داشته باشد، آنها قانونا چهار راه تذکر، سؤال، استیضاح و تحقیق و تفحص را پیش رو دارند. به صورت خلاصه تذکر زمانی است که نماینده یا نمایندگان مجلس در مواردی که حق سؤال برای آنها وجود دارد از طریق رئیس مجلس به وزیر یا رئیس جمهور تذکر قانونی داده و آنان را متوجه وظایف قانونی خود می‌کنند. اما سؤال زمانی مطرح می‌شود که یک یا چند نماینده مجلس در خصوص امور داخلی یا خارجی و برخی موضوعات از وزرا یا رئیس جمهور سؤال می‌کنند که این مقامات نیز موظف هستند به این سؤالات پاسخ داده و آنها را قانع کنند. استیضاح هم برای زمانی است که نمایندگان مجلس یا از پاسخ‌های وزرا یا رئیس جمهور قانع نشده یا مورد خاصی که طبق قانون مستلزم استیضاح باشد پیش آمده است که معمولا نتیجه آن منجر به ابقا یا برکناری مقام مسوول می شود.

مجلس حق خود را با ابزار نظارت بگیرد

البته تحقیق و تفحص هم یک ابزار نظارتی مهم و پرآوازه در ادبیات حقوقی کشورمان است که رهبری هم در باب اهمیت آن صحبت کردند و فرمودند «همیشه عقیده‌ام در همه دولت‌ها این بوده که مجلس باید با دولت همکاری کند؛ اما این همکاری به‌معنای گذشت از حقوق مجلس نیست؛ بایستی حقتان را استیفا کنید؛ تحقیق کنید، تفحّص کنید، مؤاخذه کنید که چرا نشد، چرا کم شد، چرا جور دیگر شد. این یک فرصت بسیار مهمی است؛ این را قدر بدانید». مجلس هم در دوره‌های گذشته تاکنون تحقیق و تفحص‌های مصوب کم نداشته که برخی به نتیجه رسیده و بعضی هم میانه راه از نفس افتاده و مانده‌اند. اما با این که تحقیق و تفحص در پارلمان‌های کشورهای جهان اتفاقی مرسوم است، اما مؤلفه‌هایی باعث شده تا استفاده از این ابزار در پارلمان‌های کشورهای غربی با ایران تفاوت‌هایی داشته باشد. این نکته را هم البته باید در نظر داشت که تحقیق و تفحص ابزاری نیست که لزوما به رسیدگی قضایی منجر شود، زیرا ابزاری برای شفاف‌سازی مسائل از ابهام‌هاست که مجلس و کمیسیون تصمیم گرفته درباره آن مسائل به شفافیت و داده‌های صحیح برسد. در نتیجه حتی ممکن است جمع‌بندی گزارش این باشد که هیچ تخلفی رخ نداده است. اما درباره ماهیت تفاوت استفاده از این ابزارهای نظارتی در ایران و برخی کشورهای غربی می‌توان با چند مثال ساده به جواب رسید، اول این که باید بدانیم تحقیق و تفحص به عنوان یکی از ابزارهای نظارتی پرتکرار، متناسب با ساختار سیاسی و حقوقی کشورها اعم از نظام‌های پارلمانی، نیمه‌ریاستی و نیمه‌پارلمانی با تعادل میان دو قوه یا نظام‌های ریاستی وجود دارد. البته این تقسیم‌بندی‌ها مطلق نیست اما نشان‌دهنده غلبه ریاستی‌بودن یا پارلمانی بودن است.

مقایسه اثرگذاری ابزارهای نظارتی در برخی کشورهای غربی

در کشورهای پارلمانی مانند انگلستان تقریبا از سال ۱۹۷۶ تاکنون، کمیته‌های تحقیق ثابت شانزده‌گانه‌ای متناسب با دپارتمان‌های دولتی وظیفه رصد و پایش بخش‌های دولت را دارند و به علاوه، متناسب با آن، امکان اعزام بازرس اداری هم وجود دارد. نماینده‌ای که می‌خواهد از مقام دولتی سوال کند، مستند به ادله پرسش می‌کند و پاسخ را از مسوول دولتی و دستگاه اجرایی می‌خواهد. فرانسه هم که نظام حقوقی ایران حدودی از این کشور اقتباس شده است، نیمه‌ریاستی و نیمه‌پارلمانی اداره می‌شود و درخواست تحقیق و تفحص از سوی نمایندگان در کمیسیون مرتبط مطرح می‌شود اما نکته مهم در آنجا، توجه به ضمانت اجراست تا در صورتی که دستگاه‌های اداری و دستگاه‌های مرتبط از ارائه یک داده یا گزارش و اطلاعات استنکاف کنند، مجازات کیفری پیش‌بینی می‌شود. در نظام‌های ریاستی آمریکا هم از آنجا که رئیس جمهور و وزرا در مقابل پارلمان مسوولیت سیاسی ندارند و امکان سؤال، استیضاح یا رأی عدم اعتماد وجود ندارد، نقش تحقیق و تفحص‌ها پررنگ‌تر شده است. هرچند سازوکار عزل رئیس جمهور با حضور رئیس دیوان عالی در کنگره صورت می‌گیرد.

کمک قوه قضاییه برای اجرایی‌ترشدن نظارت مجلس

نکته پایانی هم نسبت قانونگذاری مجلس در حوزه قضایی است؛ یعنی قوا باید در عین استقلال یکدیگر را هم به نوعی کامل کنند؛ خلایی که سبب شده دقیقا مجلس برای پرکردن آن به سمت همکاری مشترک با قوه‌قضاییه برود و برای اجرایی‌ترشدن ابزارهای نظارتی خود به فکر دستورالعملی بین مجلس و قوه قضاییه باشد چون با توجه به قوانین موجود مجلس نهایتا می‌تواند گزارش تخلفات را به قوه قضاییه ارسال کند اما انتظار افکار عمومی این است که قوه قضاییه هم درباره سرنوشت این پرونده‌ها پاسخگو باشد. مثلا در مورد رئیس‌جمهور پیشین شکایات متعددی بود و بخشی از آن هم رسما توسط کمیسیون اصل نود جمع‌آوری و راهی قوه قضاییه شد.

اخیرا هم در مورد معصومه ابتکار و بیژن زنگنه و عباس آخوندی گزارش هایی به قوه قضاییه ارسال شد اما هنوز سرنوشت این پرونده‌ها مشخص نیست؛ درحالی که تکمیل پرونده اساسا با مجلس نبوده و کامل‌کردن پرونده با قوه قضاییه است. امید است با این طرح جدید برای همگرایی مجلس و قوه قضاییه در زمینه نظارت این مساله کیفی‌تر شده و سرنوشت پایان باز برای همیشه تمام شود. نکته مهم در این باب اراده حجت‌الاسلام اژه‌ای برای حل موانع قانونی برای شفافیت در حوزه قضایی و ایجاد رویه‌های جدید برای عدالت‌محوری در همه ارکان کشور است. به همین دلیل همگرایی مجلس و قوه قضاییه امید ضمانت‌های اجرایی برای نظارت نمایندگان است.

ابزارهای نظارتی مجلس تقویت شود

علی خضریان

سخنگوی کمیسیون اصل نود مجلس شورای اسلامی

تقویت بعد نظارتی مجلس در کنار بعد تقنینی آن می‌تواند به کارآمدتر شدن پارلمان بینجامد. اما این‌که در حال حاضر جنبه‌های نظارتی مجلس کمتر دیده می‌شود به نظر ناشی از کمبود اطلاع‌رسانی در این حوزه فعالیت نمایندگان است. از سوی دیگر افکار عمومی مردم بیشتر متوجه بعد قانونگذاری است تا جنبه‌های نظارتی. ابزارهای نظارتی مجلس یکی شامل کمیسیون اصل نود است که گزارش‌های مفصلی را در حوزه مسائل و موضوعات متعدد دارد که بسیاری از آنها در صحن مجلس قرائت شده و به استحضار افکار عمومی رسیده است. دیوان محاسبات یکی دیگر از ابزارهای نظارتی مجلس است که البته کمتر راجع به آن صحبت می‌شود اما نظارت بر امور مالیه کشور و توجه به این‌که از قوانین مالی، دستگاه‌های مختلف اجرایی تعددی نکنند یکی از ابعاد نظارتی مجلس و دیوان محاسبات است. ابزارهای دیگری که در اختیار عموم نمایندگان است شامل تذکر، سوال و استیضاح است که در ادوار مختلف در مورد عملکرد وزیران و رئیس جمهور از سوی مجلس مورد استفاده قرار می‌گیرد. بخش‌هایی از این ابزارهای نظارتی از ضمانت اجرایی کافی برخوردار است. به عنوان نمونه تصمیمات دیوان محاسبات، ضمانت اجرایی دارد. کمیسیون اصل نود هم تنها حوزه‌ای است که طبق قانون در صورت مکاتبه همه دستگاه‌ها موظف به پاسخگویی و شرکت در جلسات آن هستند. همچنین قانونگذار امکان بازرسی از همه دستگاه‌ها را از سوی اعضای این کمیسیون در نظر گرفته است. در عین حال از آنجا که گزارش‌های آن از منظر این‌که به استحضار عام برسد، در صحن مجلس قرائت می‌شود. همچنین بسیاری از موضوعاتی که در این کمیسیون مورد رسیدگی قرار می‌گیرد یا شکایاتی که شهروندان نسبت به عملکرد دستگاه‌ها دارند در این کمیسیون به آنها رسیدگی می‌شود و در این خصوص مکاتباتی با دستگاه صورت می‌گیرد و دستگاه‌ها هم موظف به پاسخگویی هستند. البته این بخش از نظارت با توجه به این‌که بعد بیرونی ندارد لذا از نظر قانونگذار برای انتشار عمومی آن هم الزامی در نظر نگرفته است. در حوزه شکایات مردم هم کمیسیون اصل نود گزارش‌هایی را تهیه و به دستگاه قضایی ارسال می‌کند. با این وصف ابزار نظارتی مجلس در کمیسیون اصل نود کارکردی شبه قضایی دارد و آنجا که تخلف در حد اتهام، ترک فعل، قصور یا وقوع جرم محرز می‌شود گزارش مربوطه به دستگاه قضایی ارجاع داده می‌شود و البته در خارج از نوبت در دستگاه قضایی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد. اما در عین حال باید گفت که فعلا به لحاظ قانونی دستگاه‌های نظارتی مجلس مثل کمیسیون اصل نود تا مرحله دریافت شکایات مردم و رسیدگی به آن امکان فعالیت دارد. طبعا براساس رعایت اصل تفکیک قوا امکان اضافه شدن بعد قضایی به دستگاه تقنینی نیست. با این وجود زمینه برای تقویت تعامل میان قوای مقننه و قضاییه برای کارآمدترشدن ابزارهای نظارتی مجلس وجود دارد و خبر مبنی بر تدوین دستورالعمل قوای مقننه و قضاییه برای کارآمد شدن و قوی‌تر و اجرایی‌تر شدن ابزارهای نظارتی مجلس طی یک ماه آینده می‌تواند مقوم روابط میان مجلس و قوه قضاییه باشد. در همین راستا می‌توان در حوزه نظارتی، اصل نود قانون اساسی را به صورت بسیط‌تر و مجموعه‌ای بزرگ‌تر از کمیسیون اصل نود مدنظر قرار دارد. البته کارگروه‌هایی در حوزه‌های نظارتی دستگاه‌های مختلف اجرایی، قضایی و تقنینی مجلس وجود دارد و در عین حال قابلیت کارآمدتر شدن هم دارد. از سوی دیگر با به روزتر شدن حوزه دیوان محاسبات و تسری آن به حوزه نظارت پیشینی به جای نظارت پسینی می‌توان انتظار داشت که بازوی نظارتی مجلس قویتر شود. مثلا اگر فردی بخواهد در حوزه اجرایی و در بخش مالی اقدامی را انجام دهد، پیش از اقدام این نظارت صورت بگیرد تا انحراف از بودجه و انحراف از قوانین مالی به حداقل ممکن برسد. در این زمینه حتما ملزم کردن دستگاه‌ها برای همراهی می‌تواند موثر باشد. هنوز بخش‌هایی وجود دارند که از حوزه نظارت دیوان محاسبات خارجند. این مواردنیازمند قانونگذاری است.

نماینده، وقت چندانی برای نظارت ندارد

ابوالفضل ابوترابی

کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها

مجلس شورای اسلامی در حوزه نظارت با مشکلاتی مواجه است و دلایلی وجود دارد که مطابق با آن نمایندگان مجلس نتوانند به صورت کارآمدتر از بعد نظارتی اقدام کنند. زمانی که کشورمان به صورت دو پارلمانی در نیاید و امورات محلی از دوش نمایندگان برداشته نشود بخش نظارتی مجلس با مشکلاتی مواجه است. عمده فعالیت نمایندگان مجلس معطوف به موضوع قانونگذاری است و عملا وقت چندانی برای نظارت وجود ندارد. از سوی دیگر پرداختن به حوزه‌های انتخابیه بخش دیگری از فعالیت‌های نمایندگان را در بر می‌گیرد و همین مساله هم روی روند نظارتی مجلس تاثیر گذاشته است. رسیدگی به مشکلات حوزه‌های انتخابیه در بخش‌های مختلف اقتصادی و عمرانی این زمینه را فراهم می‌آورد که نمایندگان برای جلب اعتبارات بیشتر از بسیاری از اشتباهات چشم‌پوشی کنند و بعد نظارتی مجلس را با دست خود کند کنند تا بتوانند بودجه‌های بیشتری را برای حوزهای انتخابیه خود جذب کنند. آن هم به خاطر این‌که متاسفانه بودجه‌نویسی ما براساس چانه‌زنی صورت می‌گیرد. این مساله یکی از آفات بزرگ در تضعیف جنبه نظارتی مجلس است. بنابراین باید تلاش کرد از تجارب کشورهای دیگر بخصوص کشورهایی که در زمینه دموکراسی سابقه طولانی دارند استفاده کنیم و شیوه دو پارلمانی شدن را در پیش بگیریم. خوشبختانه در قانون اساسی و در اصل ۷ و ۱۰۰ و ۱۰۴ به خوبی اختیارات شوراهای محلی، شوراهای شهر و روستا و شورای عالی استان مورد لحاظ قرار داده است و با استناد به این اصول قانون اساسی می‌توان زمینه‌های تشکیل پارلمان محلی را فراهم کرد. با این کار بعد نظارتی مجلس شورای اسلامی هم افزایش پیدا می‌کند. وقتی این اختیارات به پارلمان محلی واگذار شد دیگر نمایندگان از پرداختن به موضوعاتی مثل آب، برق، آسفالت، گاز، درمان، ورزش و آموزش و پرورش فارغ می‌شوند و می‌توانند وقت بیشتری را به نظارت اختصاص دهند. یکی دیگر از موضوعاتی که روی بعد نظارتی مجلس تاثیرگذاشته این که مجموعه گزارش‌های مجلس از تخلفات صورت گرفته در دستگاه‌های اجرایی صرفا در حد ارائه گزارش به قوه قضاییه باقی می‌ماند و از ضمانت اجرایی برخوردار نیست. البته موضوع سوال، تذکر و استیضاح هم جزو ابزارهای نظارتی مجلس است. درعین حال فرایند قانونگذاری در حوزه قوه قضاییه به جهت حفظ استقلال قوا روند خاص خود را دارد و با توجه به قوانین موجود مجلس نهایتا می‌تواند گزارش تخلفات را به قوه قضاییه ارسال کند اما انتظار افکار عمومی این است که قوه قضاییه پاسخگو باشد. به عنوان نمونه در مورد آقای روحانی رئیس جمهور پیشین شکایات متعددی داشتیم. اخیرا هم در مورد خانم ابتکار و آقای زنگنه در پرونده بنزین و همچنین عباس آخوندی وزیر سابق راه و شهرسازی هم گزارش‌هایی به قوه قضاییه ارسال شد. در حال حاضر سوال افکار عمومی و مجلس این است که پرونده‌های ارسالی به قوه قضاییه چه سرنوشتی پیدا کرده است. البته قوه قضاییه معتقد است که این پرونده‌ها کامل نیست. واقعیت آن است که تکمیل پرونده با مجلس نیست. درواقع این فلسفه وجودی مدعی‌العموم است؟ کامل کردن پرونده با قوه قضاییه است و از این رو این حرف قوه قضاییه که می‌گوید مجلس پرونده‌ها را کامل نمی‌فرستد درست نیست. فلسفه وجودی مدعی‌العموم و دادستان این است که در صورت نقص در پرونده نسبت به تکمیل آن اقدام کند. بنابراین برای تقویت دستگاه نظارتی مجلس ضروری به نظر می‌رسد با تدوین یک دستورالعمل میان قوای مقننه و قضاییه به هماهنگی بیشتر در این حوزه بپردازیم.